

Jerzy Okulicz

Kęsocha, pow. Przasnysz. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 5, 179-180

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KLESZEWO, pow.⁴ Pułtusk

patrz okres wpływów rzymskich

KĘSOCHA, pow.⁷ Przasnysz
Stanowisko 2

Zespół Badań nad Polskim Średnio-
wieczem Uniwersytetu Warszawskiego
i Politechniki Warszawskiej

Badania prowadził dr Jerzy Okulicz.⁷ Pimanse-
wał WKZ w Warszawie.³ Trzeci sezon badań.²
Cmentarzisko kurhanowe wczesnośredniowiecz-
ne z grobami ciepłopalnymi.⁴

Na zniszczonym w znacznej mierze cmentarzysku kurhanowym kon-
tynuowano badania ratownicze.⁴ Zbadano ostatnie dwa nienaruszone jesz-
cze kurhany VI i VIII oraz zniszczony przy eksploatacji kamienia kur-
han VII.⁷ Ponadto w celu zorientowania się w stopniu zniszczenia i za-
sięgu cmentarzyska założono 8 wykopów sondażowych w środkowej partii
stanowiska i na południowo wschodnim jego krańcu.⁴ Zbadana powierzch-
nia wynosi 639 m².³

Kurhan VI - zachował się w postaci nieznacznego pagórka wznie-
sionego około 0,2 m ponad otoczenie.³ W centrum pod warstwą próchnicy
leśnej odkryto w przybliżeniu prostokątny bruk kamienny o wymiarach
6 x 4,5 m,³ wydłużony po linii PNW-PDZ.³ Pod brukiem i krawcami nasypu
siennego wystąpiła cienka warstwa spalenizny z węglami drzewnymi i
przepalonymi kośćmi ludzkimi.⁷ Pośrodku pod kamieniami bruku odkryto
prostokątny plac przepalanej ziemi /1,5 x 2 m/ z leżącymi na nim wę-
glami drzewnymi i bardzo drobnymi, przepalonymi kostkami.⁷ Nie odkry-
to ceramiki ani innych zabytków.⁷

Kurhan VII - w przemieszanej w czasie eksploatacji kamienia
warstwie odkryto węgle drzewne, przepalone kości oraz ceramikę nowo-
żytną.⁷ Zachował się jedynie północny kraniec bruku kamiennego a pod
nim prostokątna jama o wymiarach 210 x 180 cm i głębokości 80 cm.³
Na dnie jamy wystąpiły przepalone kości i ułamek wczesnośredniowiecz-
nej ceramiki.³

Kurhan VIII - rysował się w terenie jako wydłużone wzniesie-
nie o wysokości około 20 cm.⁷ Konstrukcja kamienna składała się z nie-
wysokiego nasypu kamiennego w centrum i obstawy zewnętrznej z dużych
głazów.⁷ Od strony północno-wschodniej obstawa miała kształt prostokąt-
ny zaś z południowo-wschodniej kończyła się ostrym kątem /całość za-
tem miała kształt odwróconego żelazka.⁷ Wymiary 8,5 x 6 m, wydłużenie
po linii PNW-PDZ.⁷ Konstrukcję kamienną otaczał rów dookoły wypełnio-
ny cienką ziemią z węglami drzewnymi i bardzo licznymi przepalonymi
kości.³ Wewnątrz obstawy słoekalizowano trzy wyraźne groby jamowe wy-

pełnione przepalonymi kośćmi i spalenizną, a w samym ośrodku plac spieczonej ziemi. Pod rowem kurhanowym, na zewnątrz obstawy wystąpiły jeszcze ostre podobne greby jamowe. W obrębie kurhanu odkryto fragmenty silnie rozdrobnionej ceramiki zapewne neolitycznej oraz okrzeski krzemienne, które to mbytki należały tu niewątpliwie na wtórnym słożu.

Sondaże A-D w centralnej części omentarzyska wykazały obecność warstwek ziemi ze spalenizną oraz pojedynczych przepalonych kości, zapewne pozostałości zniszczonych dawniej grobów. Odkryto też dwie jamy wypełnione kamieniami z niewiadomego czasu. W wykopach E-H w południowo-muchodniej części omentarzyska odkryto naruszone przez kopcowanie ziemniaków i zasypane zebranymi z pól kamieniami prostokątne bruki różnej wielkości. Pod brukami występowały warstwy spalenizny, przepalone kości i głębokie jamy ze spalenizną i kośćmi. Znalezione tu fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej pozwalają datować tę strefę omentarzyska, jak to wysuwano już po badaniach 1969 r. - na XI-XII w.

Kurhany VI-VIII wydają się być wczesniejsze i podobnie jak opublikowany niegdyś kurhan I, pochodzą zapewne II-I w.

Omentarzysko w Kępczce reprezentuje niezmany dotąd typ obrządku pogrzebowego wczesnośredniowiecznych Mazowszan, bezpośrednio poprzedzający pojawienie się mazowieckich omentarzysk rządowych z XI-XII w. Przetwarło tu dłużej niż w bezpośrednim sąsiedztwie ciepaleńskie. Mimo trudności w datowaniu odkrytych tu obiektów i zniszczeń stanowisko to zasługuje na szczególną uwagę.

KOMOROWO, pow. Szamotuły
Stanowisko 1

patrz okres halstacki

KRAKÓW - DĘBNIKI

Komisja Archeologiczna Oddziału PAN
w Krakowie

Badania prowadzili doc. dr Andrzej Żaki i Mieczysław Frad. Pierwszy sezon badań. Finansował Oddział PAN w Krakowie. Wczesnośredniowieczna osada etwarta.

Na prawym brzegu Wisły, w pobliżu dawnego ujścia rzeki Wilgi, naprzeciw Szałki, odkryto w toku badań powierzchniowych ślady osady etwartej z II i III fazy wczesnego średniowiecza, ciągnącej się na przestrzeni paruset metrów.